

Detaljerad innehållsförteckning

DETAILED TABLE OF CONTENTS

1 Skatter i ett ekonomiskt och historiskt perspektiv	16
1.1 Skattesystemets huvuduppgifter.....	17
1.1.1 Finansieringen av offentliga utgifter	17
1.1.2 Stabiliseringspolitiken.....	17
1.1.3 Fördelningspolitiken	17
1.1.4 Allokeringpolitiken	18
1.2 Grundläggande beskattningsprinciper	18
1.2.1 Intresseprincipen.....	18
1.2.2 Skatteförmågeprincipen.....	19
1.2.3 Inkomst- och utgiftsskatt.....	19
1.2.4 Nominell och real beskattning.....	19
1.3 En ekonomisk klassificering av olika skatter	20
1.3.1 Direkta och indirekta skatter.....	20
1.3.2 Skattesubjekt och skatteobjekt	20
1.4 En fördelning av de svenska skatterna.....	20
1.4.1 Direkta skatter på arbete.....	22
1.4.2 Indirekta skatter på arbete	22
1.4.3 Skatter och avgifter	22
1.4.4 Konsumtionsskatter som indirekta skatter på arbete.....	22
1.4.5 Olika marginalskattebegrepp – några räkneexempel	23
1.4.6 Punktskatter på näringslivets faktor användning.....	24
1.4.7 Direkta skatter på kapital.....	24
1.4.8 Indirekta skatter på kapital	25
1.4.9 Skatt på sparande och skatt på investeringar.....	25
1.5 Skatter i ett historiskt perspektiv	26
1.5.1 Från sam- till särbeskattning	26
1.5.2 Från direkt till indirekt beskattning.....	26
1.5.3 Successiv breddning av skattebaserna under 1980-talet.....	27
1.5.4 Utgiftsskatt och real beskattning	27
1.5.5 1990-91 års skattereform	27
1.5.6 Utvecklingen efter skattereformen	28
2 Den offentliga sektorn i nationalräkenskaperna	32
2.1 Inledning	33
2.1.1 Kort om nationalräkenskaperna	33
2.2 Offentliga sektorns inkomster och utgifter	34
2.2.1 Skatterna ökar sin andel av offentliga sektorns inkomster	34
2.2.2 Offentliga sektorns utgifter – konsumtion större än transfereringar	34
2.2.3 Offentliga sektorns finansiella sparande numera positivt	36
2.3 Totala skatter och skatte- och avgiftskvoten	36
2.3.1 Skatter i nationalräkenskapssystemet	36
2.4 Offentliga sektorns utgifter per ändamål.....	39
2.4.1 Stor del av de offentliga utgifterna till socialt skydd.....	39
2.4.2 Minskade utgifter för bostadsförsörjning och samhällsplanering samt kultur. Ökade utgifter för hälso- och sjukvård, utbildning samt socialt skydd.....	43
3 Totala skatter i Sverige	46
3.1 Totala skatterna i Sverige 1 178 miljarder år 2002	47
3.2 Fastställda skatter och betalda skatter.....	48
3.3 Beskattning i tre stationer	49
3.4 Skatternas roll för utjämning av de ekonomiska resurserna mellan hushållen.....	50

4 Skatt på arbete	54
4.1 Historik.....	55
4.2 Skatt på arbete idag	56
4.3 Den arbetande befolkningen och arbetsinkomsterna	56
4.3.1 Omfördelningsbehov mellan aktiva och passiva perioder i livet.....	56
4.3.2 Förändringen av antalet arbetade timmar av betydelse för skattepolitiken.....	56
4.3.3 Ca 200 000 individer har förvärvsinkomster över 500 000 kr	56
4.4 Administrativa uppgifter kring skatt på arbete.....	60
4.4.1 Inkomsterna redovisas i en inkomstdeklaration.....	60
4.4.2 Individernas inkomstskatt slut-regleras en gång per år	62
4.4.3 Arbetsgivarna betalar preliminärskatten varje månad	64
4.5 Direkt skatt på individernas inkomster av förvärvsarbete	64
4.5.1 De taxerade förvärvsinkomsterna 1 365 miljarder kronor år 2002	64
4.5.2 925 000 personer gör avdrag för resor till och från arbetet	65
4.5.3 Fler kvinnor än män pensionssparar.....	68
4.5.4 Skatteberäkningen grundas på taxerad förvärvsinkomst	69
4.5.5 Grundavdraget är ”puckelformat”	70
4.5.6 Statliga och kommunala inkomstskatten	71
4.5.7 Marginalskatt och marginaleffekter	72
4.6 Mer om kommunalskatten	76
4.6.1 Kommunalskatten proportionell.....	76
4.6.2 Utveckling av kommunalskatten.....	76
4.6.3 Kommunalskatten varierar med högst fem procent	77
4.6.4 Högst skattekraft i Danderyd, lägst i Borgholm	78
4.6.5 Kommunalskatten vidarebefordras från staten till kommunerna	78
4.6.6 Bidrags- och utjämningsystem för kommuner och landsting	79
4.7 Socialavgifter	80
4.7.1 Olika former av socialavgifter	80
4.7.2 Underlag och avgiftssatser	80
4.7.3 Undantagsregler för avgiftsuttaget.....	84
4.8 Beskattning av tjänstegruppliv.....	84
4.8.1 Skatten tas ut av försäkringsföretag m.fl.	84
4.8.2 Skattesatser.....	84
4.9 Andra nedsättningar m.m.....	85
4.9.1 Skattereduktion för byggnadsarbeten (”ROT-avdraget”) åren 1993-1999	85
4.9.2 Sjöfartsstöd	85
5 Skatt på kapital	98
5.1 Historik.....	99
5.2 Skatt på kapital idag	99
5.2.1 Kapitalskatterna 101 miljarder 2002.....	99
5.3 Nationalförmögenheten och förmögenheten i hushållssektorn	100
5.3.1 Nationalförmögenheten – rikets samlade tillgångar efter avdrag för skulder... 100	
5.3.2 Hushållens tillgångar och skulder.....	101
5.4 Fastighetsskatt.....	104
5.4.1 Taxeringsvärdet 75 procent av marknadsvärdet	104
5.4.2 Olika skattesatser för olika fastighetstyper.....	105
5.4.3 Stora skillnader i värdena på småhus	107
5.5 Beskattningen av hus-hållens finansiella kapitalinkomster och skulder	108
5.5.1 Sammansättningen av hushållens finansiella förmögenhet.....	108
5.5.2 Skatt på finansiella kapitalinkomster.....	110
5.6 Förmögenhetsskatt	112
5.6.1 Förmögenhetsskatten uppgick till 4 miljarder 2002	112
5.6.2 Proportionell förmögenhetsskatt sedan 1992	113
5.6.3 Värderingsreglerna i förmögenhetsbeskattningen	114
5.6.4 Sammansättning av beskattningsbara förmögenheten	115
5.6.5 Hushållens beskattningsbara förmögenhet 560 miljarder 2002.....	115
5.7 Bolagsskatt	116
5.8 Övriga skatter på kapital	116
5.8.1 Arvs- och gåvoskatt.....	116
5.8.2 Kupongskatt.....	117

5.8.3	Avkastningsskatt på pensionsfonder	117
5.8.4	Stämpelskatt	118
6	Skatt på varor och tjänster	130
6.1	Inledning	131
6.1.1	Moms och punktskatter	131
6.1.2	Harmonisering inom EU	131
6.1.3	Skatter på varor och tjänster utgör en fjärdedel av alla skatter	132
6.2	Mervärdesskatt (moms)	132
6.2.1	Moms betalas på det egna mervärdet	132
6.2.2	Nästan alla varor och tjänster är skattepliktiga	134
6.2.3	Gemenskapsinterna förvärv	134
6.2.4	Distansförsäljning mellan EU-länder	135
6.2.5	Redovisning, beskattningsunderlag och omsättning	135
6.2.6	Momsuppbörden	136
6.2.7	Redovisning efter skattesats	137
6.2.8	Momsuppbörden per bransch	138
6.3	Punktskatter	138
6.3.1	Inledning	138
6.3.2	Energi- och andra miljörelaterade skatter	141
6.3.3	Skatt på alkoholdrycker och tobak	147
6.3.4	Skatt på fordon	150
6.3.5	Skatt på import	152
6.3.6	Övriga punktskatter	153
7	Företagsbeskattning	156
7.1	Inledning	157
7.2	Grundläggande principer	157
7.2.1	Det bokföringsmässiga resultatet utgångspunkten	157
7.2.2	Kvittning och rullning	157
7.3	Företagsstrukturen i Sverige	158
7.3.1	Företagens storlek	158
7.3.2	Internationella företag och hemmamarknadsföretag	158
7.3.3	Olika företagsformer	160
7.4	Juridiska personers skatt	161
7.4.1	Förändringar vid skattereformen	161
7.4.2	Dubbelbeskattning	161
7.4.3	Skatten för juridiska personer 91 miljarder kronor år 2002	161
7.4.4	Få företag står för större delen av överskottet	164
7.4.5	Branschvis fördelning av över- och underskott	165
7.4.6	Bokföringsmässigt resultat och skattemässiga justeringar	167
7.5	Fysiska personer som näringsidkare	168
7.5.1	Antalet näringsidkare	168
7.5.2	Redovisat resultat	168
7.5.3	Expansion med lågbeskattade medel	172
7.5.4	Räntefördelning – positiv eller negativ	174
7.5.5	Reserveringsmöjligheter	174
7.6	Nyföretagandet i Sverige	175
7.6.1	Överlevnadsgraden bland de nystartade företagen har minskat	175
8	Skatt, inkomstfördelning och förmögenhet	178
8.1	Inledning	179
8.1.1	Om inkomststatistik	179
8.2	Den direkta beskattningen av individen	180
8.2.1	Den direkta skatten utgör drygt en tredjedel av inkomsten	180
8.2.2	Beskattningen mindre progressiv	182
8.2.3	Något högre marginalskatt 2004	183
8.2.4	Påverkan av inkomstökning på bidrag och avgifter	184
8.3	Omfördelning genom skatter och bidrag	184
8.3.1	Också höginkomsttagaren är bidragstagare	184
8.3.2	Omfördelning mellan generationer	186

8.3.3	Hushållens disponibla inkomst 1 095 miljarder 2002	186
8.3.4	Hushållens disponibla inkomst har ökat	187
8.4	Inkomstutvecklingen	188
8.4.1	Jämförelser av disponibel inkomst.....	188
8.4.2	Inkomstspridningen ökade under 1990-talet	190
8.4.3	Kapitalinkomsternas betydelse har ökat	191
8.4.4	Inkomstutveckling för olika grupper	192
8.4.5	Arbetsinkomsterna ökade.....	194
8.5	Kvinnors och mäns förmögenhet.....	195
8.5.1	Få äger mycket	195
8.5.2	Miljonärer	196
8.5.3	Kvinnor innehar mindre än hälften av nettoförmögenheten	197

9 Skatteskulder och uppbördsförluster 200

9.1	Inledning	201
9.1.1	Många orsaker till att inte skatten betalas.....	201
9.1.2	Restföring – indrivning – preskribering	201
9.2	Influtna belopp efter åtgärd	202
9.3	Uppbördsförlusternas storlek och sammansättning	202
9.3.1	Uppbördsförlusternas förändring på lång sikt	202
9.3.2	Fördelning av uppbördsförlusterna	203
9.4	Skuldbalansen	204
9.4.1	Skatteskulderna drygt 37 miljarder	204
9.4.2	Gamla fordringar osäkra fordringar	206
9.5	Antal med skatteskulder	206
9.5.1	Skatteskulderna ojämnt fördelade	207

10 Fel och fusk 210

10.1	Inledning	211
10.2	Terminologi och olika undersökningsmetoder m.m.	211
10.2.1	Olika begrepp	211
10.2.2	Direkta och indirekta metoder	211
10.3	Svartarbetets omfattning	213
10.3.1	Riksrevisionsverkets utredningar rörande svart arbete	213
10.3.2	Skatteverkets undersökningar om svartarbete	213
10.3.3	Särskilt om egenföretagarnas svartarbete	215
10.3.4	Särskilt om svartarbete för hushållen	216
10.3.5	Svarta sektorn från nationalräkenskaperna	217
10.3.6	Monetära skattningar av den dolda ekonomin	219
10.4	Skattefusk kopplat till individernas finansiella tillgångar	221
10.4.1	Kontrolluppgifter minskar fel och fusk.....	221
10.4.2	Skattefelet i aktieförsäljningar	222
10.4.3	Kapitalplaceringar utomlands	223
10.5	Skattefusk med punktskattebelagda varor	223
10.5.1	Stora incitament till fusk och öppna gränser	223
10.5.2	Svartsprit	224
10.5.3	Smuggelcigaretter	225
10.5.4	Illegal handel med olja och bensin	226
10.6	Gränsöverskridande transaktioner	227
10.6.1	Internet och elektronisk handel m.m.	227
10.6.2	Momsbedrägerier	229
10.6.3	Andra skattefel med internationell anknytning	229
10.7	Revisionsresultat som uppskattningsmetod	230
10.8	Skatteverkets bedömning av skattefelets storlek	231
10.9	Skattefusket utbredning	235
10.9.1	Löntagares deklarationsfusk med övriga avdrag.....	235
10.9.2	Löntagares deklarationsfusk med reseavdrag	235
10.9.3	Kontrolluppgiftsbedrägerier och svart lön	236
10.9.4	Fysiska personers oredovisade inkomster i utlandet	236
10.9.5	Mer utbrett fusk i vissa branscher	237
10.9.6	Utbudet av svartarbete	240

10.9.7	Efterfrågan på svartarbete	241
10.10	Skattefuskets orsaker	243
10.11	Skattefuskets effekter.....	246
11	Skattekontroll och skattebrott	250
11.1	Inledning	251
11.2	Skatteverkets kontroll	251
11.2.1	Omfattande material att kontrollera	251
11.2.2	Många deklARATIONER ändras vid skattekontrollen	251
11.2.3	Skattebrott upptäcks vid skatterevisjoner	253
11.2.4	Skattekontrollens effekter.....	255
11.3	Om hot och tvång i skatteutredningen	257
11.3.1	Förelägganden och viten.....	257
11.3.2	Tvångsåtgärder och betalningssäkring.....	257
11.4	Administrativa sanktioner	259
11.4.1	Skattetillägg.....	259
11.4.2	Förseningsavgifter.....	264
11.5	Skattebrott m.m.	266
11.5.1	Skattebrottslagen	266
11.5.2	BRÅ ansvarar för den officiella statistiken inom rättsväsendet.....	266
11.5.3	Brottsanmälningar och antalet personer misstänkta för skatte- och bokföringsbrott	267
11.5.4	Skatteverket biträder i brottsutredningar.....	268
11.5.5	Domar	269
11.5.6	Straffmätning.....	271
12	Attityder till skattesystemet och Skatteverket	276
12.1	Inledning	277
12.2	Inställningen till skattesystemet	277
12.2.1	Runt hälften tycker illa om skattesystemet	277
12.2.2	Skattekontot fungerar bra	278
12.3	Broschyrer och blanketter	278
12.4	Service i form av modern teknik.....	279
12.5	Företagen och skattefusk.....	279
12.6	Synen på Skatteverkets sätt att arbeta	280
12.6.1	Fler företag i kontakt med Skatteverket	280
12.6.2	En majoritet är nöjda med kontakten med Skatteverket.....	280
12.6.3	Högt förtroende för Skatteverket	280
12.6.4	Skatteverkets sätt att arbeta	281
12.6.5	Ökande andel utan åsikt	281
12.6.6	Återkommande svarsmonster	281
12.6.7	Hur ser företagen på de olika kvalitetsområdena?.....	282
13	Administration av skattesystemet	286
13.1	Inledning	287
13.2	Den politiska nivån	287
13.3	Skatteadministrationen.....	287
13.3.1	Skatteförvaltningen och exekutionsväsendet	288
13.3.2	Tullverket	290
13.3.3	Tingsrätterna som beskattningsmyndigheter	291
13.3.4	Övriga myndigheter.....	292
13.4	Rättsväsendet och skatterna2	292
13.4.1	Överklaganden	292
13.4.2	Skattebrott.....	292
13.5	Vad kostar skatteadministrationen?	292
14	Skatternas historia under 1900-talet	296
14.1	Inledning	297
14.2	Utgångsläget.....	297
14.2.1	Skattesystemet	297
14.2.2	Skatteadministrationen	298

14.3	Perioden 1900-1950	298
14.3.1	Skattesystemet	298
14.3.2	Skatteadministrationen	299
14.4	Perioden 1950-1975	300
14.4.1	Skattesystemet	300
14.4.2	Skatteadministrationen	301
14.5	Perioden efter 1975	303
14.5.1	Skattesystemet	303
14.5.2	Skatteadministrationen	303

15 Svenska skatter i internationell jämförelse 308

15.1	Inledning	309
15.2	Jämförelser av BNP	309
15.2.1	PPP tar bort skillnaden i prisnivåer	309
15.3	Skattekvoten.....	311
15.3.1	Skattekvoten inget entydigt mått	311
15.3.2	Skattekvotens sammansättning	315
15.3.3	Nedbrytning av skattekvoten.....	316
15.4	Skatt på arbete	319
15.4.1	Olika definitioner och regelsystem	319
15.4.2	Jämförelser av disponibel inkomst mer neutrala.....	319
15.4.3	Höga marginalsatser för höginkomsttagare	320
15.5	Skatt på kapital	322
15.5.1	Rörliga skattebaser.....	322
15.5.2	Internationella jämförelser är svåra att göra.....	322
15.5.3	Sänkta skattesatser en trend inom företagsbeskattningen	323
15.6	Skatt på varor och tjänster	325
15.6.1	Samarbete inom EU.....	325
15.6.2	Momsen har stor betydelse för handeln inom EU	325
15.6.3	Vissa punktskatter har gemensamma EU-regler.....	325
15.7	EU och skattepolitiken	328
15.7.1	Skattebaserna mer eller mindre rörliga	328
15.7.2	Skatterna påverkar EU:s budget	329
15.7.3	EU-samarbetet har kommit långt inom moms och punktskatter	330